

ልጋዢ

በአባ ወልደ ትንሣኤ አያላነህ

በዚህ ዳካና መሠረት ለሳን ማለት ቅጽቁ ማለት ነው /የአዋ. ሥር. 2:4/፡፡
በለሳን መናገር ማለት የሰው ለቻች በማስመጥና በሚጠገኑት ቅጽቁ መናገር ማለት
ነው፡፡ እንዲሁም በእኩል ለሳን መናገር ማለት በእኩል ቅጽቁ መናገር ማለት ነው
/ማር.16:17/፡፡ በእኩል ቅጽቁ መናገር ማለትም ተወልደው ባለድጋብት፡ ወጥተው
ወርደው ባለተማግሩበት ቅጽቁ በመንፈሰ ቅጽ.ስ ገለሞኑት መናገር ማለት ነው፡፡

ለሳን ቅጥር ስፍር ካለተዋወች መንፈሰ ቅጽ.ስ ክፍል ለከርስቲያኖች
ከማስማቸው ሲጠታወች እንዲ ነው /፪. ቁር. 12 :10/፡፡ የለሳን ጥ.ቁ በእኩል ክድን
ለመጀመሪያ ገዢ የተሰጣው ለአዎች ነው፡፡ እለቱም መንፈሰ ቅጽ.ስ ለአዎች
በወረዳበት በቅንጫቅስጠ(ቢሃምሳናወ) ቅጽ (በበንደ ሂምሳ) ነው /የአዋ. 2:1/፡፡
የመጀመሪያውንና እውነተኛውን ለሳን በተመለከተ መሻከና ቅጽ.ስ እንዲሁ ይላል፡፡
“ለሁለም(በአዎች) መንፈሰ ቅጽ.ስ ውስጥቶ፡ መንፈሰ ይናገሩ በንድ እና
ስማቸው በለላ ለሳን ለቻች ይናገሩ ይመር፡፡

ከዚህም በታች ካለ ሂሳብ ሁሉ በገለጹት የተተ እያወደ በእኩል የሚገልጹ
ይኖሩ ነበር፡ ይህም ድምዕስ በዚህ ገዢ ሂሳብ ሁሉ ተሰበሰበ፡ እያንዳንዱም በገዛ
ቁጥቃው ለኩንሩ ይሰማ ሲለበበር የሚለትን አጠ፡፡ ተገመመውም ተደንቀወም እንዲሁ
እሉ፡፡ እናሁ እናዚህ ሁሉ የገለጹ ለቻች እያደለምን? እናም እያንዳንዱን
የተወለደንበትን የገዛ ቅጽቁችንን እንደት እንሰማለን?

የእኩል የሚደ : የእኩል የሚመለው ለቻች፡ በሁለት ወንዝሮ መከከል
በይሁዳም በቀዳዳቸውም በቅንጫቅስጠ በእኩልም፡ በፍርማያም በቅንጫቅስጠ በግብረመ
በቀረናም በከላል ባለት በለበያ ወረዳወች የምንጥር፡ በይመሆም የምንቀመጥ፡
እያወደም ወደ ይህ ድንብትም የገባን የቀርጠበና የገረበ ለቻች፡ የእግዢአብዕር
ታላቁ ሥር በእኩል የሚመለው ለኩንሩ እንሰማቸዋለን፡ ሁሉም ተገመመና እመንትተው
እርስ በእኩል እንደ ይህ ጥንቃቄን? እሉ፡፡ ለለዋች ግን እያደረግበቸው ግሽ
የወይን ተቋ መግበራል እሉ፡፡

ነገር ግን ቁጥርበ ክልመራ እንዲ ወር ቁመ፡ ድምዕስም ክፍ እኩል እንዲሁ
እኩል ሲል ተናገሩቸው፡ እናንተ የይሁዳ ለቻች በእኩል የሚከተማ
ሁለችሁ ይህ በእኩል በንድ የታወች ይህን፡ ቅለቻንም እኩል በ:: ለእኩል
እንደመስቀልሁ እናዚህ የስከና እያደለም፡ ከዚህ ለሰተኛ ለቻች ነውና ሲገር ግን ይህ
በለበያ በእኩል የተባለው ነው፡፡ “እግዢአብዕር ይላል፡ በመጨረሻው ቅጽ እንዲሁ
ይሆናል፡ ሥር በለበበ ሁሉ ለይ ክመንፈሰ እፈላለሁ፡ ወንጀችና ለቻች
ለቻችሁም ትንበት ይናገራለ...የኩታን ለም የሚጠሸ ሁሉ ይደናል” /የአዋ. ሥር
2:1-21/፡፡

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ፈይምናጥና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

እንዳሸህ በመንፈሰ ቅዱሳ ተዋልች በሌላ ለሳን መናገር ማለት በመንፈሰ ቅዱሳ ገብፃነት የሰው ለሆኑ በማስመብትና በሚኖገሩበት ለይ ለይ ቅዱስ መናገር ማለት እንደሆነ በዚህ ምዕራፍ በግልጽ ተረድተናል:: በመንፈሰ ቅዱሳ ተዋልች ለይ ለይ ቅዱስ መናገር የዕብራይዎች ቅዱስ በቻ ለማያውቀቁ:: ለአይሁድ ጉባኤ የወይም ተዋልች ለይ ለማያውቀቁ:: ቅዱስ የሚያውቀቁን ቅዱስ እንደ ሲዋርያት እልጊለጣቸውም::

በበኩሉ ጉምሳ እስከ በመንፈሰ ቅዱሳ ዘመ (ስጠት) ሲዋርያት በሌላ ለይ ለሳን (ቅዱስ) ወንጋልን በሰበከ ገዢ ገን አድማርጭት ካዕብራይዎች በቀር ለገልጽ እያወለም:: ሆኖም ሲዋርያት በእያንዳንዱችን ቅዱስ ወንጋልን እንደት ለሰበከ ችሎት? በማለት ክመንጧማቸው በተደረገ ይህን ተለዋጭ በማየት በእንደ ቅን 3000 (ወሰር ስ.ህ) ለማቅ ተጠዋቂዋል /የሐዋ. ሥራ 2:41:: በመንፈሰ ቅዱሳ ተዋልች በሌሳን (የሰው ለሆኑ በማስመብት ቅዱስ) መናገር ለማያያዝነት ይጠቀማል:: ክመንት ይለቀ ለማያያዝነት እንደምልከት ሆኖ እንዲያያዝ ያደርጋል /1ኛ ቁር 14:22::

በሌሳን (በእኔሰ ቅዱስ) መናገር በአዋርያት በቻ የተወሰኑ እልንብራም:: በማርቆስ ወንጋል ምዕራፍ 16 ቁጥር 17 እንደምንገዱው ለመካትና ለተጠመቁት ክማስወጥቸው ዘመናት እንዲ በእኔሰ ቅዱስ መናገር እንደሙሉኑ መጠን አምኑው ክማስጠመቁት ምክመናን እንዲንደቻቸው ይሰጣቸው ነበር:: ለዘመም የሚከተለውን እንመልከት:: “ይህንም በሰው ገዢ በጀት በእየሰራሳ ሰም ተጠመቁ፡ እውለው እንዲ ለመስማት የሚከተለውን እና በማስቀመጥ ለመስማት የሚከተለውን እና በመንፈሰ ቅዱሳ ወረዳቸው በሌሳን ተናገሩ:: ለማቅ ሆኖ እውለ ሆኖ የሀሳብ ነበር” ይለል /የሐዋ. ሥራ 19:5-7::

ቅዱሳ እውለውም፡ “በሌሳናት ክመናገር እትከልከለ.” ይለል /1ኛ ቁር 14:39:: የሌሳን ዘመ ተሰጥቶ ተብሎ በጥበኬ መከከለ ሰፍር ቁጥር የለለው ቅዱስ መናገር እግዢአብከር የሚያውቀው ቅዱስ ለሌላለ : ክግዢአብከር ወር በቻ መልጋገናቸው ይኋረዋል እንዲ ለጥበኬ መለፈ በሙሉ እንደማይጠቀም ቅዱሳ እውለ እውለው እንዲሸ ይለል፡ “በሌሳን የሚናገር ለእግዢአብከር እንዲ ለሰው እያደንገም የሚያስተው የለምና” /1ኛ ቁር. 14:2/::

በሌሳን(በሌላ ለይ ቅዱስ) የመናገር ዘመ የተሰጠው ሰው በጥበኬ መከከለ በሌላ ለይ ቅዱስ የሚናገር ካሸነ በጥበኬው የተሰበሰበት ሰምና በማስመብት የወል ቅዱስ መተርጋም እንዲለበት መጽሐፍ ቅዱሳ ይባል:: እንዲሸ ሲል፡ “በሌላ በሌሳን የሚናገር እንዲተረገም ይገልጻ” /1ኛ ቁር. 14:13:: በሌሳን (በተለያየ ቅዱስዎች) የመናገር ዘመ ተሰጥቶት በጥበኬ የተሰበሰበት ምክመናን ሁሉም እንዲሰጠ የጋራቸው ወደሚናው ቅዱስዎች የመተርጋም ዘመ ክልተሰጠው ይግሞ በ 1ኛ ቁር ምዕራፍ 12 ቁጥር 10 ላይ እንዲተገለጠው ለሰው በዘመና ወደማስመብት የወል ቅዱስ እንዲተረገምለት መጽረግ አለበት::

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ልድማናትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ይህም የግኝነት ቅንቃ እያወቀኑና ጉሳዣን እያነበብን ቅጽ ባለማውቃቻን
ወይም የግኝነት ትርጉም ባለመረዳታቸውን ምክንያት ጉሳዣን ወደ አማርኛ
የሚተረገጥም ለሉ ትርጉም እንዲሆነዋልጋን እንደ እንዲንደ ስወቻ ማለት ነው::
ገኝነት የምናናብ ስወቻ ሁሉታንም በተከከለ የመተርጉም ዕውቅት የለንምና::
በልሳን ወይንም በልዩ ሌዩ ቅንቃ መናገር በትባኑ ከተሰበሰበት ለብዝዴች
ቢጋለጥላቸው መናገር የሚሟባቸው ግን ተረቸውን መብቃው ሁሉት በብዛ ለሰነት
ስወቻ በቻ መናገር እንዲሆነዋልቸውና የመተርጉም ዓላ የተሰጠውም እናርፈ
የሚናገሩትን ለዩ ለዩ ቅንቃ በዘመኑ ወደማስመብት የጋራ (የውል) ቅንቃ
እንዲተረገጥምለቸው በመሻከና ቅጽ-ለ ተናግራል /1ኛ ቁር 14:27/::

ቅጽ-ለ እውለስ በመልእከቱ ለሉልሳን በዘመኑ ከተናገሩ በጃሳ በእውነት ማውጣት
ክርስቲያኖች የለሳን ወይም የቁንቃ ቡቃቻ ምንም እንዲሆነው እንዲሆነ ሲል
ተናገሩ:: “እንግዲያለ በልሳናቸው መናገር ለማያምኑ ምልከት ነው እንደ ለማያምኑ
አይደለም:: ትንበት (ማስተማር) ግን ለማያምኑ እንደ ለማያምኑ አይደለም::
እንግዲሆነ ማናበር ሁሉ አብረው በልሳናቸው ለልሳና የልተማሩ
ወይም የማያምኑ ስወቻ በንበ አበዳዋል አይደለምን? ሁሉ ትንበት በናገሩ ግን
የማያምኑ ወይም ያልተማሩ ስወቻ በንበ በሁሉ ይውቀል:: በሁሉም
ይመረመራል፡ በልሳናው የተሰጠው ይገለማል :: እንዲሆኑም እግዢኤብዕር በእውነት
በመከከለቸው ነው በሎ እየተናገሩ በራቱ ወድቆ ለእግዢኤብዕር ይሰግናል” /1ኛ
ቁር 14:22-25/::

በዚህ ምንባቡ ወሰኑ (ቀጥር 24) “ሁሉ ትንበት በናገሩ ግን” የሚለው
ሁሉም ወይም በትባኑው የተገኘት ስወቻ በመለፈ በማስመብት በጋራ ቅንቃቸው
ወንጻል በይደተምና ማለት እንዲሆነ መዘንጂት የለበንም:: የወንጻል ትምህርት
“ትንበት” መባለም ለተመነት በታምኑና በተጠመቀ ትደርገቻሁ:: ለመነት ይግባኝ
መድኑን ክርስቶስ ዓግም ይመጣል:: የዘለዎች ስወቻ መንግሥት ስማያትን
እንወርሰሳን:: ለሉዎህ ሁሉ ገዢ ሆኖ ለንጂ እየተናገሩ በትንበት (በይሁዳ)
በመልካ የሚሰብበት ለሉዎህ ነው::

ስለ ለሳን የቅጽ-ለ እውለስን ምክር ለንመለከት:: “ከሁለቻው ይለቀ በልሳናቸው
(በቁንቃቸው) እናገረለሁና እግዢኤብዕርናን አመሰግናለሁ:: ካገር ግን ለሉዎሁን ይግባኝ
አስተማር በንድ በማናበር እልፎ ቁለት በልሳን ክርስቶስ ይለቀ እምበት ቁለት
በእኩምረው ለናገር እውቆለሁ” /1ኛ ቁር 14:18-19/:: አዋጅያው ቅጽ-ለ እውለስ
እልፎ ቁለት በልሳን ክርስቶስ ይለቀ እምበት ቁለት በእኩምረው መናገርና
እውቆለሁ ሲል ገዢ ዓላው ተሰጠኝ በየ በትባኑ የተሰበሰበት ስወቻ ሁሉም
በማያምኑው በልሳናቸው ቁለት በማያምኑው በእኩምረው ለናገር እግዢኤብዕር (እኔ
በማውቀውና ለሉዎቻው በማያምኑው) በእንደ ቁንቃ እምበት ቁለት በናገሩ በትባኑ
የተሰበሰበት ይመቀባል ማለት ነው:: በእኩምረው ሲል በማውቀው በእውቀቱ
በማያምኑው በእውቀታቸው ለማለት እንዲሆነ መሻከና ቅጽ-ለው ማስረጃ እንዲሆነ
ይለፈ:: “ወንድሞቻ ሆኖ በእኩምረው ስወቻ እኩምረው እቅዱት እትሱት ነገር እቅናት ሁኔታ
እንደ:: በእኩምረው የበሰላቻሁ ሁኔታ” /1ኛ ቁር 14: 20/::

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕድ ቤተ ክርስቲያን ሂይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

በኢትዮጵያ አጥሃት ስልጣን በእውቅት እናደ አጥሃት ስልጣት ለማለት እናደህን ግልጋ ነው:: ምክንያቱም አጥሃት ምንም የሚያውቀት ነገር የለምና:: “በኢትዮጵያ የበዳታቸው ሆነ” ሰላም በእውቅት የበዳታቸው ሆነ ማለት ነው:: በሌላ በከላል አካምና ማለት ማስተዋል ይሆናል:: ሰላሁ ቁጥር ክወልሳለ እልፎ ቁጥር ሰው በማያስተዋለው ስለምው (በማያውቅው) ቁጥሩ ክምናገር ሰው በማያስተዋለው (በማያውቅው) ቁጥሩ እምሰት ቁጥር መናገር ይጠቀማል ሰላ:: በሌላን ክምናገር በአካምና ይጠቀማል ካለው ወር እናደ ነው::

እናባቢያን ሆኖ፣ ሰላ ሰላን በመጠኑም በሆነ ተመልከተናል:: ሰላን ማለት ቁጥሩ እናደህንና በመንፈሰ ቁጥር ተዋልኝ በሌላ ሰላን (በእኩል ቁጥሩ) መናገር ማለት ይግሞ በመንፈሰ ቁጥር ለፊትናት ተወልድ ባደረጊበት:: ተዋሪው ባለውቀበት የሰው ልጅና የሚናገሩበትን ቁጥሩ ሆነ ማውቅና መናገር ማለት እናደህን በስዋ ሥር 2:1-17 ተረድተናል:: ነገር ገን ይህን የመሰለው እውነተኛውና መጽሐፍ ቁጥራዊው የለሳን ዓን በዘመናቸን አሉ ማለት የሚችል በሆነም በመጽሐፍ ቁጥር መሰተ በግልጽ ተክና የምናገኘውን ይህንን ዓን ለመቀበላ የተዘጋጀ አይወጥ ያለው ሰው እምበዛም ነው:: ይህ ለምን ሆነ እናል ይሆናል:: ለዘመና መሰረ የተለያዩ ክፍሎች የየራሳቸውን አስተያየት ይሰጣል:: ከእነዚህ መከከል ሆሉትን ግምቶች እናደማከተለው አቅርቦናል::

1. ሀ) “በኋላም መናፈሻት ቁጥር የለለው የቁጥሩ ዓይነት ይኖራል:: ቁጥሩ የለለው አሁባ የለም፡ እናገኘህ የቁጥሩ ቅት ባለውቅ ለማናገዙው እናገኘ እሆናለሁ፡ የሚናገዙውም ለእኔ እናገኘ ይሆናል” /1ኛ ቁር 14:10-11/::

ለ) “እናገኘው በሌላናቸው መናገር ለማያምኑ መልከት ነው እናቸ ለማያምኑ እያደለም” ይለላ /1ኛ ቁር 14:22/:: በዘመና የእግዢአብዕር ቁል መወረት በገባዊ ቁጥር በኋላም ያለ አሁባ ሆሉ የሚናገሩበቸው ቁጥር ሥር በሌላናቸው የሚናገሩበቸው ቁጥር ሥር በሌላናቸው ቁጥሩ መናገር ጊዜን ማባከን እናቸ ማገበሩን እያንዳም:: ምክንያቱም ማገበሩም ማቻቻነው በገባዊ የተሰበሰበት ሆሉም በማስተዋለት በውል ቁጥሩ መስተዋለው ወንጻል ሲሰበ ነው:: ነው ቁጥሩ መስተዋለው ወንጻል ሲሰበ ነው:: ይግሞም ቁጥር ክወልሳለ የለሳን (የቁጥሩ) በጣት ለማያምኑ እያስፈልግም ስላለ በዘመና የቁጥሩ ይሆናል የሚሉ መሰረ አሉ::

2. መንፈሰ ቁጥር ለመጀመሪያ ጊዜ የለሳን ዓይነት ያፈሰሰው እናደ ሌብ በዝኑቸው መለያየት በሌላባት ቤተ ክርስቲያን ነው:: መጽሐፍ ቁጥር መረጃውም እናገኘህ ይለል:: “በኋላ ገኻሳ የተባለውም ቁጥር በደረሰ ጊዜ ሆሉም በእናደ ሌብ አብረው ሌብ ይናገት እናደማኑታቸው አውለው ነፃሰ ከስማይ ይሞኑ መጠ:: ተቀምው የነበረበትንም ቤት ቁልው:: እየተገረዳ እናደማሂረ እሳት የተከራራል የእሳት እንቻዎች ቁጥሩ መስተዋለት:: በእያንዳንዱቸውም ሌይ እዲረሰቸው:: ሆሉም የወራ የማሆናቸውን መንፈሰ ቁጥር ይኖሩ ዘንድ እናደሰማቸው በሌላ ለሳይነት (ቁጥሩ) ይኖሩ ይኖሩ:: ... እያንዳንዱም በጥሩ ቁጥሩ ይሰማ ለሌኑበር የሚሉትን አጠ:: ተገርመውም ተደንቻውም እናገኘህ አሉ::”እናሁ እነዚህ

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ልይማኖትና ለመዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

የሚናገሩት ሁሉ የገለጻ ስምም እያደለምን? እናም እያንዳንዱትን የተወለድንበትን
የገዛ ቅንቃቄትን እንደት እንሰጣን?"ይልል /የሐዋ. 2፡ 1-9/፡፡

መንፈሰ ቅዱስ እንደ ነው፡፡ ዓጋዥ (ሰጠታው) ጥን በዘመኑ ነው፡፡ /1ኛ ቁር
1፡4/፡፡ መንፈሰ ቅዱስ በዘመኑ ከሆነው ዓጋዥ ለመሰጠት እንደ ልብ የሆነ መለያየት፡
መካቃቀፍ፡ ክርክር በመከከላቸው የለለ ክርስቲያኖችን ያፈልጋል፡፡ ሆኖም ጥን
መለያየት፡ መካቃቀፍ፡ ክርክር በዘመኑ ከዚ ገልፋ ይታያል፡፡ በመለያየት መከከል
ደግም የመንፈሰ ዓጋ የለም፡፡

በለሁህ በዘመኑ መኖሪያ የልሳን ዓጋ የተቋረጋሙ በክርስቲያኖች እንደ
ለብ አለመሆኑን መለያየት መከከላቸት ነው የሚል መሰሰ አለ፡፡ በተረፈ ጥን ለሰን
በለሁህ የተቋረጋሙ መከከላቸት የልሳን (ቅንቃ) ወይም የገኘ ሁሉ ባለቤት የሆነ
ልዕል እግዢአብዳር እንተዋሉን፡፡ የእርስጥ መሰጠር ማንም እያወቁምና፡/1ኛ
ቁር2፡11/፡፡ በዘመኑንም በልሳን እንናገራለን የሚሉ አለ፡፡ ለመሆነ ይስኝ
አባባሎቸው እውነት ይሆን?

በዘመኑን በልሳን እንናገራለን የሚሉና በዘመኑ እጅግ የሚመከት አለ፡፡ ነገር
ገን ክሳይ እንደተመለከተው እማናዊ ለሰን ሪፖርት ሲሆን መጽሐናዊ ያልሆነ
ፍልም ስሰት ሆኖ እናገኘዋሉን፡፡ መከከላቸቱም በመንፈሰ ቅዱስ ተዋሕድ በለው
የሚናገሩት እናስ ለሰንም የሚሉት በጽላም ክልት ቅንቃውች እንዲን እንዲን
የሚይመሰልና የቅንቃ መግለጫ ሲለለለው ነው፡፡

አዋርቃት እኩ በመንፈሰ ቅዱስ ተዋሕድ በለሎች ለሰንም ልማት (ቅንቃውች)
ልናገሩ በተባኑ የተሰበሰቡት ሁሉ "በእናንዳንዱትን ቅንቃ ነው የሚናገሩት" ሌሎ
መሰከረው-ለቸዋል፡፡ ይህ የዘመኑን ለሰን ንዑስ ቅንቃ የእኔ ነው በለው
የሚመሰከረት ባለመኖሩ መንገድ እንበለው?ማቻለያ?

በእርግጥ እንዲንደቂ የመንፈሰ ቅዱስ ቅንቃ ነው ይለለ፡፡ እንዲንደቂ ደግሞ
የመለከከት ቅንቃ ነው ይለለ፡፡ መልካም እናስ የሚሉትን እምጣ ለመቀበል በግድ
መጽሐናዊ ቅዱስ መረጃ መኖር እለበት፡፡ አዋርቃትና የመጀመርያዎች በልሳን
ተናገሮ ክርስቲያኖች ክስው ለይች ቅንቃ ወጪው በመንፈሰ ቅዱስ ቅንቃ በመለከከትና
ቅንቃ ተናገሩ የሚል አለ ወይ? ክለስ ክለከ መረጃው? እንዲንደቂ ደግሞ እንደህ
ይለለ፡፡ በ1ኛ ቁር 14፡10 "ለእናንዳም በልዋ ዓይነት ለሰን መናገር፡ ለእናንዳም
በለሎች የተነገረውን መተርጻዣ ያሰጣቸል" ይለለና መንም እናኔ እና ስው
በማይደሰማው ቅንቃ በንናገር የመተርጻዣ ዓጋ የተሰጠው ሲለማተረገመው ቅናር
የለም ይለለ፡፡

መልካም "የትም ፍጤዣው ፍጤዣቱን አምማው" እንዲሉ በፈለጋት ዓይነት የከፊ
ቅንቃ ተናተባትበው በዘመኑ ወደማሰጠት ቅንቃ ተርጻዣው ስምም ወደ ገዢ
የሚመለስ ክሆነ ባልተቋዣምና እብር፡፡ ነገር ግን እናገኘ ያሳሰበን ነገር በጥር
በልሳን ክመናገር ባልተ በመንፈሰ ቅዱስ መቆለት ልቦብ የሚከከተው መንቀቀቃቃ፡
የሚታየው የእናንዳም መረጃዎች መጠና ነው፡፡ የመንፈሰ ቅዱስ ዓጋ ያስፈልጋል፡
ስለምን ያሰጣል እንዲ እያሰጠንቁም፡ እያንቀጠቁም፡ እናም ዓጋም እያለው-ጥምና

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሂይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ይኩም ዓይነት ድጋጌት ወደ ከፌ. መንፈሰ ያዘዷበለ በመሆኑ ተንቃቄ ያስፈልግዋል
እንደለን:: መጽሐፍ ቅጽ.8 “መንፈሰን ሁሉ አጥመኑ ይለልኝ” /፳፻፲፭ ዓ.ም. ፪፻፲፭/::

እንደ እውነቱ ከሆነ በ፳፻፲፭ ቀን
የመተርጋዣም ዓይነት ድጋጌት ወደ ከፌ. መንፈሰ ያዘዷበለ በመሆኑ ተንቃቄ ያስፈልግዋል
እንደለን:: መጽሐፍ ቅጽ.8 “መንፈሰን ሁሉ አጥመኑ ይለልኝ” /፳፻፲፭ ዓ.ም. ፪፻፲፭/::

የልሳን ዓይነት በተለይ በብዛት መሥራት ያለበት በዘመኑ በመጨረሻው በመን
ነው:: በለው የሚከራከሩት እንዲመጣ እድርጋው የሚያቀርቡት ተቀስ እናም፡
“እግዢአብከር ይላል፡ በመጨረሻው ቅን እንዲህ ይሆናል፡ ሥር በለበበ ሁሉ አይ
ከመንፈሰ እፈላለሁ፡ ወንጀትና ለተቻቻ ለቻቻ ተንበት ይኖገራል.” ይላል
/የሐዋ. ሥር 2:27/::በለዕም ችል እና በልሳን የምንናገሩው መንፈሰ በተባኬያቸው
እየፈሰስ ነው:: አርቶዶክስዎችንም በመንፈሰ ተዋልተው በተባኬያቸው በልሳን
የማይናገሩት በተባኬያቸው መንፈሰ ለለማይፈልኝ ተከከለኛ እምነት ለለፈላጥው ነው
ይለለ::

እስከ በቅድማዊ “በመጨረሻው ቅን” የሚለውን እንመልከት፣ እንባቢያን ሆይ
ይህን ቅል ከነበረ አያኂናል መቀስ የተናገሩው ቅጽ.8 ክወልሙ ነው:::የተናገሩበትም
እለት መንፈሰ ቅጽ.8 በወረዳበት እለት ስወርያት በመንፈሰ ቅጽ.8 ተዋልተው
በለፈላጥ ለሳይና በተናገሩበት ለሳይና በበኩል ገምሳ ነው:: የተናገሩበትም ምክንያት
ስወርያት በመንፈሰ ቅጽ.8 ተዋልተው በሐዋ. ሥር 2:5 -15 እንደተገለጻው
በበረበኩ፡ በግራኩ፡ በእሳያ፡ በደማይደበጥና በለበያ በመሳሰለት ላይ ላይ
ቁንቃቄ ለኋገኔ የነበሩ ቁንቃቄ በለፈላጥ ከልዩ ላይ አገሪቱ ተስማሚው
እግዢአብከርን ለማመጣን እንደ ሥርዓታቸው አያኂናለም ተግኝተው ለለዝቦርና
በየገዛ ቁንቃቄው የአምሳካቸን የአያኂና ክርስቶስን ማኝን (ውንጻልን) ለለበበከላቸው
ተግርመው፡ ተደንቀዱውም እነዚህ ስወርያት ከዚበረደበጥ በቀር ላይ ቁንቃ
እይታለም ነገር ግን በእያንዳንዱቸን ቁንቃ የእግዢአብከርን ችልቅ ሥር እንደት
ለኋገኔ ችልቅ? እስደኋገኔ ነገር ነው በማለት ይህ ምልከት ሆኖታቸው በእንደ ቅን
ሆነት ሰሆ ለወቻ ለመውቀ በአያኂናለም ያለ እይሆ኏ ግን ከዚበረደበጥ በቀር ላይ
ቁንቃ በለመቻለጥውና ስወርያት የሚናገሩትን ላይ ላይ ቁንቃ በለመስማታቸው
ስወርያትን ጉን የወይን በዚ ተዋልተው ለከለው ነው የሚለፈልፋት እሉ የሐዋ.
2:11-12/:: በዚህ ጊዜ ነው ቅጽ.8 እጥበት ተኋላው እሁን ከዚቱ ማስተ ለማለት ለማለት ነው
የማስከራከሩት ለማለት እይደለም:: ነገር ግን በእበረ በአያኂናል ለለማው ቅን ተንበት
ተኋላው ነበር::የም ተንበት “በመጨረሻው ቅን ሥር ለማለት ለማለት ለማለት ለማለት
እፈላለሁ፡ ወንጀትና ለቻቻ ተንበት ይኖገራል.” የሚል ነውና እሁን ስወርያት
ስወርያት ለይሆን ይህ ተንበት ወፈጸሙን የሚያረጋግጣ ነው ሲል ተኋላ::

እሁን እንግዲህ ቅጽ.8 ክጥሪስ መንፈሰ ቅጽ.8 የወረዳበትን እለትና
ስወርያት በልሳን የተናገሩበትን እለት የመጨረሻ በመን ነውን? እይደለም:: ቅጽ.8
ክጥሪስ የመጨረሻው ቅን ያለው የዓመተ ቅጽ.8፡የ ዓመተ ከነኬን፡ የዓመተ
ቻመአትንና የዓመተ ቅጽ.8 መጨረሻ ነው:: የፍድን በመን፡ የከናኙ በመን

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሂይማኖትና ለመዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

የጠጋላችና የምት ስዕን በአምሳካችን በአየሰለ ክርስቶስ ያም አከተማኬልኝ
ደግምም በአዲም በደል ጥናነገት ጥናና በጠጋላች የሰው ለጀትን እንደገባ
እንደማይረቀሩና መጽሑፍን ክርስቶስ እንደ ቅን በደሙ መቆሰሰ እንደማግብዕዋጥው
ተስፋ ሰለነበረና ይህም ተስፋ በዘመናት አስቀጥር ሰለተፈልጋዎ፡ በክርስቶስ ያም
ዳይሆለፈና የእስት የግብር ለጀት ጥናና በጠጋላች ይል የሆነበትም፡ መንፈሰ ቁጥራ
ወርድ በግልም የብርሃን ሲሆዎን የጀመረበትን ሰሞን የመጨረሻ ቅን በለዴታል፡
ለዘህም መረጃ ይህንን በንድ ቁጥራ ክወለሰ በገለትና መልክት እንደሆ ይላል፡
“ንገር ግን የዘመናት ፍቅር በደረሰ ገዢ እግዢኤሌክስ ክስት የተወለደውን ለጀት ለከ”
ይላል / ገብ 4:4/፡፡ በዘህም የእግዢኤሌክስ ቁል መያረት እምሳካችን እየሰለ ክርስቶስ
ሰው ሆኖ ወደፊሁ ዓለም የመባበትና የተገለጠበት ስዕን የግልም የመጨረሻ ስዕን
ነው ማለት አይደለም፡ የመዳን ተስፋ የተፈልጋመበት፡ የገነት በር የተከራተበት፡
ጥናና በጠጋላች ይል የሆነበት፡ የዳይሆለ የእግዢኤሌክስን ለጀት የመግባቱ
ሸዕን ያከተመበት ማለት ነው እንዲ፡
አሁን ሰላለዝበትና ሰላ ዓለም እድሜ መጨረሻ መቆሰሰ ቁጥራ እንደሆ ይላል፡
“እርስዎ በደብረ ሙያት ተቀምጧ ሰላ ይቀመጥመር፡ ለበቻቻው ወደ እርስ
ቀርቡው፡ ገንዘን ይህ መቻቻ ይህናል? የመምጣትንና የግልም መጨረሻ ምልክትኩ
ምንድን ነው? አለት፡ እየሰለም መልሰ እንደሆ አገኘው፡ ማንኛም እንዲያስታቻሁ
ተጠንቀቁ፡ በዘዴቻ እኔ ክርስቶስ ነኝ እያለ በስሜ ይመግለጫ በዘዴቻንም
ያስታል” /ማብ 24:3-6/፡ “በዘመናት ስለተቻቻ ነበረትም ይኝማል፡ በዘዴቻ
ያስታል፡ ከአመዳም በዘመናት የተነሱ የብር ሰዴቻ ይቻቻ ቁጥር ተቀባዩለታ” /ማብ 24:11-12/፡

“በዘዴቻ ገዢ ማንኛም እናሆ ክርስቶስ ክስ በሌላቻ አትመኑ፡ ስለተቻቻ
ክርስቶስ ስለተቻቻ ነበረት ይኝማል፡ በጀትዕቻው የተመረጋገጫን እኩ
እስከያስቱ ይረሰ ተገለዋ ምልክትኩ ይንቃ ያሳያል” /ማብ 24: 23-25/፡ እስከ
መጨረሻ የሚልና ግን ክርስ ይድናል” /ማብ 24:13/፡ ሰላ ዓለም የመጨረሻ ስዕን
ምልክትኩ ማኅቻዎ 24 ክፍ.1 እስከመጨረሻ በንጠረከት ይጠቀመናል፡

ክርስቶስ ሆይ! እምሳካችን እየሰለ ክርስቶስ ሊቀርቡት በጠየቀት
መያረት ሰላ ዓለም የመጨረሻ ስዕን የተናገዣውን ሰንመለከት ወ.2 መንፈሰ
ቁጥራ እየሰለ በእውነተኛ ለሳን መናገር ማይሆን ክመለያየትና ክፍቅር መቀበቀ
የተነሱ ስለተቻቻ መንፈሰ ክርስቶስ እንደማግብዕው በክርስቶስ ሰዋ፡ በዘህም
በመጨረሻ ስዕን ይኝነት የተባለትና እውነተቻቻ መምህራን ማይሆን ስለተቻቻ፡
እውነተቻቻ ነበረት ይኝነት ወሟተቻቻ በስመ የሚያደርጉት ምልክትኩ ተ
አምራቻና ማሳሳይ የተመረጋገጫን እኩ እስከያስቱ ይረሰ የሚታለብበት የከ
መንፈሰ ተንከራ እንደሆነ ነው የተነገረን፡ እኩ በስቻ ሰዴቻ ይግም ምልክትኩ
በጽርድ ቅን ተስፋ የሚያስቀርብ እስደንጋዥ የመለከት ቁል እንደማስዕመ መቆሰሰ
ቁጥራ እንደሆ ይላል፡ “በዘዴቻ ቅን በዘዴቻ ሂደት ሆይ ሂደት ሆይ ተንበትን
እልተናገናምን? በስም እንደትኩ እስቀባናምን? በስም በዘመናት ተኩረት
እላደረገንምን? ይለቻል፡ የዘዴቻ ገዢ ከተ አለው ተቻቻ ምልክት እናንተ እስከ
ሮች በየ እመሰከርባቻቻቻለሁ” ይላል /ማብ 7:22-23/፡

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሂይማኖትና ለጋዢ
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

የኝነዱቱ ገዢ በእየሰራው ስም በማለት ይህን ሁሉ ተከምሬት ሲያደርግ
ቆይታው ለምን አመዥቻቸ ተባለ የሚል በየቀ ይኖረል፡ አመሰ ማለት ተሳሁበን
አለማካበር ማለት ነው፡፡ ሰላዘሁ ሰወቻ የመጀመሪያ ተሳሁበን አገብበራምና
ከተሳሁበም መጀመሪያ እንዲህ የሚል ነው፡፡ “እኔ እንደወደፊትናቸው እርስ
በእርዳቸው እንድትዋደሩ በንድ ተሳሁበ ይህች ፍት” የአ 15:12፡ ይህ ተሳሁበ
አልተከበረም እርስ በእርስ መዋጅና የለምና፡ እርስ በእርስ መዋጅና በጥር የደ
እንደሆህ መልያየትና ቁጥር ስፍር የለለው ያርቸት አይፈጻሚው ነበር፡ በእውቅሳይ
በመጨረሻው በሙን እውነትቻቸ መምህራን፡ እውነትቻቸ ነበያት ይኝነባል ነበል
በውንጻለ በኋገረን የደ በዘሱ በሙን እውነትቻቸ ክርስቴያኖቸ እና ነን መንፈል
አየፈሰሰልን በልሳን እንዲገራለን የሚለትን ሁሉ በምሳር በተቀበለን ነበር፡ ነገ
ግን በረከው የሚሳይቸ መንፈል እየተገኘው የሚመጣትን ሁሉ የምትቀበለበት
እና፡ የምናበለበት ይርባ የለንምና ሰላ እግዢአብዕር በላይሁ ተሳይቸው እታሳይቸው
እታሳይቸው፡፡ እንደለን፡፡

ማጠቃለያ

መንፈል ቅዱስ ለአዋጅት የልሳንን (ቅንቃን) 8.2 የሰጠበት ምክንያት
አዋጅት በግለም ተዘዋውረው ሲያስተምሩና ወንጻለን ሲያስፋና የቁንቃ ችግር
እንዲይተማቸውና የወንጻለ ተምህርት በፍጥነት እንዲስፋና የቁንቃ መግለጫ ታላቁ
አስተዋጅና እድርጓል / የአዋጅ ሥር 10:44-47፣ የአዋጅ ሥር 11:15፡፡ ቅዱስ
እውሉስም በንበረበት በሙን የኝነበው ለሳን ሰው የሚናገዙው፡፡ ሰው የሚሰማው
የሚተገኘው ነው፡፡ የአሁን በሙን ለሳን ግን ማንም የሚይሰማው በግለም ካለት
ስምቻ እናይ እንዳን ተነስቶ የእኔ ቁንቃ ነው ሰላ የሚይመስከርለት ተርጉም የለሽ
የውጭት ቁንቃ ነው፡፡ ሰላዘሁም ቅዱስ እውሉስም እንዲለው፡፡

በዘሱ በሙን ለሳን እንዲገራለን የሚለ ሁሉ እናይ የሰንትና ክሬር
የመሳሰለት ነፍስ የለንምው መልያያዊቸ የመዝሙርን ምስጠር የሚገልጹትን የሀል
የሚይገልጥና ተርጉም የለሽ በሆነ ክንቱ መለፍለና ተቋለው ከሚደከመ እውነትን
በመፈልግ ሲሳይቸውን እንዲያርጉሙና በዘሱ ጉዳይ በእቃት እንዲያስበበት
በእግዢአብዕር ሰም እድሮ እንደለን፡፡

እንዲሸ የተሳይቸውን ሰህተታቸንን እርመን ምግባራቸንን የተበለሰቡን
ከተበለሰው ምግባራቸንን በንሰሳ ተመልሰን እረኛው እናይ መንገዢው እናይ
የሚሆነበት ገዢ እስ ይለልና፡፡ በእንዲሸ ተምቀት፡ በእንዲ እምነት፡ በእንዲሸ ቤት
ክርስቴያኖቸ ተመርተን፡ ሰላ በደገኛን የሞተውን የተነማውን፡ በከብር ያረገውንና
አሁንም ከ እና ጋር ያለውን እምባክ ልማርቸንን እየሰራ ክርስቶስን በእንድ ለብ
በእንድ ቅል በማመሰንን የሚመጣውን ተስፋ ወራሽቸ ለመሆን የበቃን እምን፡፡

ወሰንበት ለእግዢአብዕር (አመር ማረጋገጫ 1985)